

Bibliografie Zbyňka Hejdy (Soupis nebásnického díla)

Sestavil a úvod napsal Michael Špirit
Stav: Říjen 2018

Básník, překladatel, editor, kritik a historik Zbyněk Hejda (2. 2. 1930 v Hradci Králové – 16. 11. 2013 v Praze) vyrůstal ve svém rodišti, ale prázdniny a svátky trávil v Horní Vsi na Vysočině, odkud pocházel jeho otec (zemřel 1939). Motivy míst i zvyklostí z obou prostředí hrají v H. poezii podstatnou roli. Po maturitě (1949) na královéhradeckém gymnáziu vystudoval 1949–1953 filosofii a historii na Filosofické fakultě University Karlovy v Praze, kde do roku 1958 působil jako asistent na katedře dějin KSČ a dělnického hnutí. 1958–1968 byl zaměstnán ve Vlastivědném středisku Pražské informační služby v oddělení pražských průvodců, 1968–1969 byl redaktorem nakladatelství Horizont, odkud spolu s Ladislavem Dvořákem, Milanem Churaněm a Janem Lopatkou odešel na protest proti výpovědi, kterou dostal šéfredaktor Emanuel Mandler. Poté byl zaměstnán jako skladník v antikvariátu n. p. (= národního podniku) Knižní velkoobchod ve Štěpánské ulici, odkud musel v roce 1970 odejít, když odmítl vypovídat před tzv. prověřkovými komisemi o svých názorech na invazi vojsk Varšavské smlouvy ze srpna 1968. Nastoupil ale jako skladník v antikvariátu n. p. Kniha v Dlážďené ulici, kde se po vyučení knihkupcem stal nákupčím a založil oddělení grafiky. Po podpisu Charty 77 (H. byl jedním z prvních 241 signatářů) dostal výpověď, a než po administrativních chybách nabyla platnosti (1979), pracoval ve skladu v Hodkovičkách, později na Vinohradech. 1981–1989 byl zaměstnán jako domovník, 1990–1995 přednášel kulturní antropologii a vedl semináře o etice a literatuře na katedře etiky v Ústavu humanitních věd 1. lékařské fakulty.

V letech 1965 a 1968–1969 byl členem redakční rady měsíčníku Tvář (od června 1969 jejím předsedou). V červnu 1979 vstoupil do Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, poté co členové „prvního“ VONS byli v květnu zatčeni a vzati do vazby, a s Václavem Malým, Janem Rumlem a Petruškou Šustrovou působil v ediční komisi Výboru. 1985–2005 byl členem redakční rady do roku 1989 samizdatového časopisu Střední Evropa (a 1986–1989 členem redakční rady vydavatelství Knižovna Střední Evropy), od 1990 do března 1993 byl zástupcem šéfredaktora už tištěného dvouměsíčníku Střední Evropa, od května 1993, kdy revue přešla na měsíční periodicitu, byl předsedou její redakční rady. Od dubna 1990 do října 1991 byl členem redakční rady týdeníku Literární noviny.

V motivicky, jazykově a formálně sevřené básnické tvorbě od konce 50. let (souborně vydané jako *Básně*, smz. 1979, tiskem rozšířené o další sbírky pod týmž titulem 1996, včetně prózy *Nikoho tam nepotkám*, otištěné v Tváři 1965, č. 9) jsou ústředními tématy otázky lidské existence a úzkostné očekávání konce. První sbírky *Všechna slast* a *A tady všude muziky je plno* (bibliofilie 1963), psané 1957–1959 a 1959–1961 a vydané 1964 společně pod názvem první z nich, vymezují venkovský prostor, do něhož jsou zasazeny i básně dalších knih s intimními, erotickými a mortuálními prvky. Ve sbírce *Blížkosti smrti*, datované 1962–1965 (výroba zastavena ve fázi obtahů 1970, vyd. smz. 1978, bez autorova vědomí a v neúplné podobě München 1985), dosahuje H. radikálnější koncentrace svých obrazů pomocí eliptických vyjádření, pravidelných osmiverší a zapojením

zaumného jazyka. Do veršů a prozaických záznamů snů z let 1969–1973 *Lady Felthamová* (smz. 1979) pronikají městské reálie a komika; obojí se prosazuje i v rozsáhlejších básních s epickými prvky z let 1974–1987 *Pobyt v sanatoriu* (v *Revolver Revui* 1991, č. 16). – Po zhroucení totalitního režimu představil H. básnické dílo v řadě *Sbírky Zbyňka Hejdy* vydané s podporou iniciativ, které měly svůj původ v samizdatu, a v záměrně skromné podobě (nesešité a nerozřezané archy vložené do tužších desek se zadní chlopní): *Blízkosti smrti* a *Lady Felthamová* (obě 1992 jako sv. 3 a 4), *Všechna slast, A tady všude muziky je plno* a *Pobyt v sanatoriu* (dat. 1993, vyšlo 1994 jako sv. 1, 2 a 5). – Sbírcе básní psaných od roku 1987 *Valse mélancolique* (dat. 1995, vyšlo 1996) dominují sebereflexe, jemná ironie a osobní literární reminiscence. – Jazykově úsporné, ale významově bohaté deníky, které si H. vedl 1960–1962 během prázdninových pobytů v Horní Vsi, vyšly jako *Cesta k Cerekvi* (2004). Převody básní E. Dickinsonové, G. Trakla a G. Benna shrnul do knihy *Překlady* (1998). Z vlastních vydaných i dosud nepublikovaných textů sestavil soubor *Sny...* (2007, 2. vyd. 2015), jež linoryty doprovodil V. Karlík.

Nebásnické dílo vznikalo převážně v letech 1965–1969 a 1987–1998, vesměs z popudu časopiseckých redakcí, k jejichž užšímu kruhu spolupracovníků H. patřil (Tvář, Střední Evropa, Sport, Revolver Revue a Kritická Příloha Revolver Revue). Žánrově sestává z monograficky koncipovaných, kriticky zaměřených studií, úvah (některé z nich byly původně přednáškami), recenzí a glos, přímých replik na projev jiného pisatele, proslovů na vernisážích výstav, anketních odpovědí a v posledních deseti letech zejména z rozhovorů. Texty o literatuře, výtvarném umění a historiografii sledují témata pravdy/lži a ideologie v umění a v obecné rovině se zabývají otázkami paměti, věrnosti či pokrytectví u jedince i ve společnosti. – S Jiřím Němcem uspořádal H. tzv. druhé „pražské číslo“ exilového, v Paříži vycházejícího čtvrtletníku pro politiku a kulturu Svědectví (č. 62/1980). K vydání připravil vzpomínky Šimona Welse *U „Bernátů“* (smz. 1987, tiskem 1993, obě s titulem *U Bernátů*, def. vyd. 2011), spolu s V. Färberem a A. Petruželkou sbírku Ivana Blatného *Pomocná škola Bixley* (smz. 1982, tiskem 1994) a texty z pozůstalosti *Básně z Pomocné školy Bixley II* (v *Revolver Revui* 2001, č. 47). – V roce 1988 byl vyznamenán Cenou Revolver Revue za knihu *Tři básně* (jež se později stala součástí sbírky *Pobyt v sanatoriu*), 1989 Cenou Toma Stopparda za sbírku *Blízkosti smrti*, 1993 Cenou Českého literárního fondu za tištěná vydání knih *Blízkosti smrti* a *Lady Felthamová*, 1996 Cenou Jaroslava Seiferta za sbírku *Valse mélancolique*. V roce 2012 obdržel Cenu Václava Bendy, kterou uděluje Ústav pro studium totalitních režimů osobnostem, které sehrály významnou roli v boji za obnovu svobody a demokracie Československé republiky v letech nepsoboty (1938–1945) a komunistické totalitní moci (1948–1989). – Souborné dílo vydalo nakladatelství Triáda v edici *Knihy Zbyňka Hejdy* (sv. 1 *Básně*, sv. 2 *Prózy a překlady*, obojí 2013, sv. 3 *Kritiky a glosy*, 2012).

O autorově díle psali např. Tomáš Pěkný (*My* 64, 1964, č. 11), Bohumil Doležal (*Tvář* 1965, č. 2, oba o prvních dvou sbírkách), Sergej Machonin (doslov k smz. vydání prvních čtyř sbírek: *Básně*, Edice Petlice 1979, s. 184–198 → *Básně*, Torst 1996, s. 319–326), Vratislav Färber (*Lidové noviny* 3. 2. 1990 pod šifrou [frb]; *Revolver Revue* 1991, č. 16), Jaroslav Med (*Literární noviny* 1993, č. 44; tamtéž 1996, č. 42, o sb. *Valse mélancolique*), Antonín Petruželka (*Lidové noviny* 27. 4. 1996, příl. *Národní* 9, o sb. *Valse mélancolique*; tamtéž 5. 10. 1996, příl. *Národní* 9, o souborném vyd. *Básně*), Jiří Trávníček (studie o sb. *Blízkosti smrti*: *Poezie poslední možnosti*, Torst 1996, s. 132–169; *Respekt* 1996, č. 44, o souborném

vyd. Básně), Michael Špirit (komentář k soubornému vydání díla: Básně, Torst 1996, s. 287–356), Adam Drda (Lidové noviny 3. 2. 2000, příl. Umění a kritika; Revolver Revue 2010, č. 78), Miloš Doležal (Český týdeník 1996, č. 141 z 10. 5., o sb. Valse mélancolique; Respekt 2004, č. 51, o Cestě k Cerekvi), Christa Rothmeierová (doslov k dvojjazyčnému, česko-německému vydání sb. Lady Felthamová a Valse mélancolique, Wien 2002, s. 159–172), Marek Vajchr (Revolver Revue 2005, č. 58, o Cestě k Cerekvi; tamtéž 2010, č. 78, o Sneh...), Petr Šrámek (Souvislosti 2007, č. 1), Jaroslav Formánek (Respekt 2007, č. 22, o Sneh...), Erika Abrams (předmluva k dvojjazyčnému, česko-francouzskému vydání sb. Valse mélancolique, Le Chambon-sur-Lignon 2008, s. 7–13), Urs Heftrich (Akzente [München] 2012, s. 144), Robert Krumphanzl (www.ipsl.cz 20. 11. 2013 ► Prostor Zlín 2013, č. 3), Viktor Šlajchrt (Revolver Revue 2013, č. 92, o Kritikách a glosách). O vztahu k dílu Z. Hejdy vypovídá anketa s odpověďmi 18 českých spisovatelů (Revolver Revue 2014, č. 94).

Úvod byl psán jako portrét Z. H. pro 2. vydání knihy **Sny...** (Praha, Revolver Revue 2015), kde byl na s. 101–103 otištěn s titulem O autorovi. Soupis obsahuje Hejdovy nebásnické, tj. kritické, esejistické, vzpomínkové či anketní texty, a jejich kritickou reflexi. Bibliografie byla otištěna v knize Z. H. **Kritiky a glosy** (Praha, Triáda 2012, s. 335–354). Je doplněna o dohledané a od roku 2013 nově vzniklé nebo přetištěné položky a upravena vzhledem k možnostem přímého vyhledávání v elektronické podobě (zrušeno je číslování záznamů a jejich rejstříkování, orientační Předmětový soupis ponecháváme).

Bibliografie je pořádána chronologicky. V rámci jednotlivých let stavíme do čela práce v knihách jiných autorů nebo sbornících (*kursiva*). Schází-li se jich v jednom roce více, tiskneme je abecedně podle titulu pramene. Příspěvky v časopisech, které se v dataci shodují na měsíc nebo den, řadíme, jak je obvyklé, podle periodicity pramene (*kursiva*) od nejdlejší (půlročenka) po nejkratší (denní tisk). Pokud byla některá práce otištěna vícekrát, sdružujeme veškeré otisky pod jeden záznam (v jehož rámci signalizujeme každý další přetisk znakem ►) a na původní zveřejnění odkazujeme zpětně vždy na konci příslušných roků pokynem „Viz:“ (číslice odkazuje k roku, kdy byla položka publikována poprvé). Anotace vyznačujeme na začátku a na konci grafickým symbolem ●. Přímé reakce na autorovy příspěvky řadíme hned za záznam, ke kterému se vážou, a signalizujeme je znakem ▲ a menším písmem. Ohlasy, které nereagují na jednu určitou Hejdovu práci a zabývají se jeho tvorbou širěji, klademe v rámci příslušného roku na závěr pod nadpis „LITERATURA“ rovněž menším písmem. Veškeré údaje v hranatých závorkách nebyly u pramene uvedeny, a doplnil je autor bibliografie (do hranatých závorek tak klademe i bibliografické údaje zhotovených, ale nedistribuovaných čísel měsíčníku Tvář).

Soupis je členěn:

I. Původní práce, **edice**, **překlady**

II. Podpisy publikovaných prohlášení a otevřených dopisů

III. Časopisy s příspěvkem Zbyňka Hejdy

IV. Katalogy, sborníky a knihy jiných autorů s příspěvkem Zbyňka Hejda

V. Předmětový soupis

I. Původní práce, edice

1964

Ivan Vyskočil v Divadle Na zábradlí *Začalo to Redutou* Sestavila Iva Hercíková. Praha, Orbis 1964, s. 41–46; spoluautorka Iva Hercíková. • Článek o autorových hrách v letech 1958–1961. • ► *Nedivadlo Ivana Vyskočila* Uspořádal Přemysl Rut. Praha, Český spisovatel 1996, s. 9 (úryvek). ► *Kritiky a glosy* (2012) podle původního autorova strojopisu pod názvem Činohra Na zábradlí na s. 101–107.

1965

Poznámka o Richardu Weinerovi *Tvář* 2, 1965, č. 6, červen, s. 29–30. • Prosloveno během pořadu o R. W. v PNP na Strahově 26. 1. 1965. • ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1995, s. 129–132. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 11–14. ► *Čtení o Richardu Weinerovi (Dimenze /ne/rozumění 1917–1969)* Ed. Petr Málek. Praha, IPSL 2017, s. 203–207.

1966

O čtení veršů nahlas *Slyšet se navzájem (60 hlasů o uměleckém přednesu)* Připravil Vladimír Justl, Praha, Orbis 1966 (Edice malých forem), s. 209–210. • Úvaha o soudobém způsobu recitace. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 108–109.

Směrnice proti rozumu *UK (Časopis University Karlovy)* 13, 1966/67, č. 3, 21. 10. 1966, s. 4. • Článek o nesmyslnosti pokynů Pražského střediska památkové péče a ochrany přírody k architektonickému řešení prostoru Náměstí republiky, na něž vypsala soutěž Rada Národního výboru hl. m. Prahy. •

1968

Zahradníkův návrat? *Sešity pro mladou literaturu* 3, 1968, č. 21, květen, s. 13–14. • Reakce na článek Jiřího Brabce *Návrat Jana Zahradníčka* (LtN č. 17 z 29. 4. 1967). • ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1995, s. 432–435. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 110–113.

▲ Brabec, Jiří: Polemika z minula *Orientace* 3, 1968, č. 4, s. 93–94. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 298–300.

▲ Doležal, Bohumil: Na okraj jednoho sporu *Tvář* [4], 1969, č. 1, leden, příl. s. XII a XIV. ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1995, s. 436–437. ► B. D. *Netrpěná literatura* Uspořádal Petr Šrámek. Praha, Torst 2007, s. 433–435. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 300–302.

Malý historický obrázek *Student* 4, 1968, č. 19, 7. 5., s. 2. • Článek o přístupu ke kultuře pražského národního výboru; psáno na základě zkušeností ze zaměstnání v Pražské informační službě. •

Svérázný dějepis [*Tvář* 3, 1968, č. 1, září], příl. s. X–XI; zh • Glosa o učebnici Karla Bar-
toška Dějepis pro 9. ročník základní devítileté školy (Praha, SPN 1963). • ► *Tvář* [4],
1969, č. 3, březen, příl. s. XII–XIII; zh ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špi-
rit. Praha, Torst 1995, s. 629–630. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 114–116.

Jakub Deml: Rodný kraj *Tvář* 3, 1968, č. 1, listopad, s. 53–55. • Recenze stejnojmenného
výboru z díla J. D. (ed. Miloš Dvořák a Bedřich Fučík, Praha, Čs. spisovatel 1967). • ►
Tvář (Výbor z časopisu) Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1995, s. 458–461. ► *Kri-
tiky a glosy* (2012), s. 22–26.

▲ Dvořák, Miloš: Doplněk k pojetí díla Demlova *Tvář* [4], 1969, č. 3, příl. s. XIII a XV. ►
Kritiky a glosy (2012), s. 258–259.

Nemocná dívka *Tvář* 3, 1968, č. 1, listopad, příl. s. II; Z. H. • Glosa o rozhlasové adaptaci
hry Vladislava Vančury. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 117–118.

Novodobým historikům se dějiny jeví... *Tvář* 3, 1968, č. 2, prosinec, s. 26; nepodepsáno.
• Úvodní kursiva k výboru z Kosmovy Kroniky české a ze Starých letopisů českých
(s. 26–30); rubrika Dokumenty. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 266–267.

Ze starých kronik *Tvář* 3, 1968, č. 2, prosinec, s. 26–30; -zh- • Výbor (úvod s. 26) z Kos-
movy Kroniky české (s. 26–29) a ze Starých letopisů českých (s. 29–30) o násilných či-
nech v českých dějinách (zavraždění knížete Jaromíra 1037, vyvraždění Vršovců 1108,
druhá pražská defenestrace 1483); rubrika Dokumenty. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 266–
267.

1969

K tematiku avantgarda a ideologie *Podoby II (Literární sborník)* Uspořádal Václav Havel.
Praha, Československý spisovatel 1969, s. 137–143. • Prosloveno v klubu Reduta v listo-
padu 1966. • ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1995,
s. 202–208. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 15–21.

V dějinách, podávaných v padesátých letech... *Tvář* [4], 1969, č. 1, leden, s. 15; nepode-
psáno. • Úvodní kursiva k výboru z Pamětí J. V. Friče (s. 15–19); rubrika Dokumenty. •

Z pamětí revolucionáře *Tvář* [4], 1969, č. 1, leden, s. 15–19; -zh- • Výbor (úvod s. 15) z Pa-
mětí J. V. Friče (s. 15–19) o Svatodušních bouřích 1848; rubrika Dokumenty. •

Umraňovatelé básníků *Tvář* [4], 1969, č. 1, leden, příl. s. III; zh • Glosa o nezařazení
sbírky *Thyrso* do prvního svazku souborného díla Františka Halase *Krásné neštěstí* (ed.
Jiří Brabec, Praha, Čs. spisovatel 1968). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 119–120.

▲ Brabec, Jiří: Poznámka k poznámce Umraňovatelé básníků *Tvář* [4], 1969, č. 4, duben,
příl. s. XV. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 304.

Kapka rosy tekoucí *Tvář* [4], 1969, č. 2, únor, s. 62–63. • Recenze stejnojmenného „malého výboru z barokní poezie“ (ed. Jaroslav Novák a Milan Kopecký, Brno, Blok 1968). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 27–29.

Tabu v české historiografii *Tvář* [4], 1969, č. 4, duben, s. 5–8; č. 5, květen, s. 1–5. • Článek o soudobém dějepisectví; pojednáno mj. o knihách Františka Grause *Dějiny venkovského lidu v Čechách v době předhusitské* (Praha, SNPL 1954), Zdeňka Fialy *Přemyslovské Čechy* (1965) a o kolektivních pracích *Dějiny Prahy* (Praha, NPL 1964) a *Naše živá i mrtvá minulost* (Praha, Svoboda 1968). • ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1995, s. 377–389. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 30–44.

Nic se myslím... *Tvář* [4], 1969, č. 4, duben, příl. s. XV; zh • Komentář k ohlasu Jiřího Brabce (tamtéž, s. XV) na glosu o souborném díle Františka Halase (viz *Tvář* č. 1/1969). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 304.

V úvodu ke svému výboru... *Tvář* [4], 1969, č. 5, květen, s. 49; zh • Úvodní kursiva k výboru z dopisů a zpráv českých misionářů *Cesty ve znamení kříže* (ed. Zdeněk Kalista, Praha, ELK 1941), s. 49–54; rubrika Dokumenty. •

Misijní cesty *Tvář* [4], 1969, č. 5, květen, s. 49–54; nepodepsáno. • Výbor (úvod s. 49) z dopisů a zpráv českých misionářů *Cesty ve znamení kříže* (ed. Zdeněk Kalista, Praha, ELK 1941), s. 49–54; rubrika Dokumenty. •

Analogon [*Tvář* [4], 1969, č. 7, září], s. 62–64. • Recenze prvního čísla surrealistické revue. • ► *Tvář (Výbor z časopisu)* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1995, s. 548–551. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 45–49.

Viz: 1968

1979

O Jiřím Němcovi znovu *Vokno* [1979, č. 2, prosinec, s. 22–24]; Z. H. • Reakce na článek I. M. Jirouse (podepsaného M.) Jiří Němec – kněz bez kolárku (Informace o Chartě 77 č. 13 z 11. 9. – 30. 9. 1979, též v *Vokno* č. 2/1979). • ► *Ivan M. Jirous: Magorův zápisník* Uspořádal Michael Špirit. Praha, Torst 1997, s. 633–637. ► *Mladá fronta Dnes* 12, 2001, č. 239, 13. 10., s. C8 (úryvek pod titulem O Jiřím N. znovu). ► *Jiří Němec: Dopisy z Ruzyně a Nové šance svobody*. Uspořádal Radim Kopáč. Praha, Pulchra 2011, s. 138–144. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 50–53.

1980

„Pražské číslo“ [Uspořádali Zbyněk Hejda a Jiří Němec.] *Svědectví* 16, 1980/81, č. 62, říjen 1980, s. 221–372. • Výběr ze studií, statí, rozhovorů, básní a próz – Jiří Němec: *Nové šance svobody* (s. 221–229), Věra Jirousová: *Koncert Plastic People na počest Ladislava Klímy* (s. 230–233), Ladislav Klíma a *Plastic People of the Universe: Jak bude po smrti* (s. 234–236), Věra Jirousová: *Perská říše je v troskách* (s. 237–242), Vlasta Chramostová: *Pohřbívání v Čechách* (s. 242–245), XYZ [= Jan Lopatka]: *Samizdat 1980* (Zatím ještě ne 1984)

(s. 245–248), Magor [= Ivan M. Jirous]: Bude religiózní, nebo... (s. 249–250), Magor [= Ivan M. Jirous]: Nebyla nikdy v troskách (s. 251–261), Jan Patočka: Nebezpečí technizace ve vědě u E. Husserla a bytostné jádro techniky jako nebezpečí u M. Heideggera (s. 262–272), Technická epocha a oběť (Záznam rozhovoru s prof. Patočkou, říjen 1973) (s. 273–277), Ivan Dubský: Pozdravujte filosofy... (s. 278–287), Zdeněk Neubauer: Slavnost – hra – subjektivita (s. 289–295), Martin Hybler: O opolicii (s. 296–301), Petr Rezek: Šílenství a fotografie (s. 301–302), Bohuslav Reynek: Odlet vlaštovek (s. 303–304), Zbyněk Hejda: Báseň (s. 305–307), Milan Koch: Volby (s. 308–310), Z tvorby Fandy Pánka (s. 310–311), Jozef Novák [= Jan Lopatka]: Šotola na vlnách (s. 312–316), Marie Benetková: Zlatý Kopec (s. 317–336), Miroslav Petříček jr.: Slovesné dílo a svátek (s. 337–348), Vratislav Brabenec: Nojon (s. 349–353), Jozef Novák [= Jan Lopatka]: O legitimitě příběhu (s. 354–358), Zdeněk Benýšek: My nejsme vrazi (s. 359–366), Stanislav Vodička: Básník Jakub Deml v Tasově (s. 367–372). ●

1982

Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley [Edičně připravili Zbyněk Hejda, Vratislav Färber a Antonín Petruželka.] Praha, Kde domov můj 1982 (Řada A, Básníci bez publika, sv. 7), 192 stran. ● Na s. 167–170 Ediční poznámka, na s. 170–172 Poznámky (tj. vysvětlivky k textům I. B.), obojí nepodepsáno. ● ► 2. vydání edičně připravili Zbyněk Hejda, Vratislav Färber a Antonín Petruželka. Praha, Torst 1994 (Edice poezie, sv. 1), 175 stran. ► 3. vydání pod titulem *Pomocná škola Bixley 1979* v knize *Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley (1979, 1987, 2011)* Uspořádal, k vydání připravil a Poznámky a komentáře (s. 319–367) napsal Antonín Petruželka. Ediční poznámku (s. 311–317) napsali Adéla a Antonín Petruželkovi. Praha, Triáda 2011, s. 7–99.

1987

Jiří Olič: Čtení o Jakubu Demlovi Praha, Knihovna Střední Evropy 1987 (Odborná řada, sv. 1), 248 stran. ● Redakce. ● ► 2. vydání Olomouc, Votobia 1993 (H.ovo jméno neuvedeno).

Šimon Wels: U Bernátů Edičně připravil Zbyněk Hejda. Praha, Knihovna Střední Evropy 1987 (Literární řada, sv. 2), 192 stran. ● Edice a redakce vzpomínek. ● ► 2. vydání tamtéž, 170 stran. ► 3. vydání (uvedené jako první). Praha, Torst 1993, 199 stran. ► 4. vydání (uvedené jako „knižní vydání druhé“) s tit. *U „Bernátů“* S doslovem Rudolfa Welse (s. 173–179). K vydání připravil a ediční poznámku napsal Zbyněk Hejda (s. 181–182). Redakce Michal Kosák (Poznámka k přítomnému vydání, s. 183). Praha, Triáda 2011, 187 stran.

Ediční poznámka *Šimon Wels: U Bernátů* Edičně připravil Zbyněk Hejda. Praha, Knihovna Střední Evropy 1987, s. 190–192. ● Datováno 18. 7. 1987. ● ► 2. vydání tamtéž. ► *Souvislosti* 2, 1991, č. 1, s. 146–147 (úryvek s incipitem V Anglii, v malém městě nedaleko Londýna...). ● S poznámkou: „Z ediční poznámky Zbyňka Hejdy k samizdatovému vydání.“ Úryvky na s. 136–146 vybrali Z. H. a A. P. (= Antonín Petruželka). ● ► *Šimon Wels: U Bernátů* Praha, Torst 1993, s. 198–199 (rozšířeno [oproti 1987]). ● Datováno v Praze 17. 2. 1993. ● ► *U „Bernátů“* Praha, Triáda 2011, s. 181–182 (verze 1993).

Poznámky k Andreasovu Českému bloudění *Střední Evropa*, 1987, č. 9, listopad, s. 37–44.

- Reakce na první část studie Andrease (= Karel Groulík) České bloudění (SE č. 8/1987).
- ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 121–127.

▲ Kořán, Vojtěch [= Petr Příhoda]: Zbyněk Hejda versus Andreas *Střední Evropa*, 1988, č. 10, únor, s. 53–57.

▲ Andreas [= Karel Groulík]: Replika ke kritice Z. Hejdy *Střední Evropa*, 1988, č. 10, únor, s. 58–61.

1988

K esejistice Otomara Krejči (Rozhovor se Zbyňkem Hejdou) *O divadle*, 1988, č. 4, říjen, s. 216–225. • Rozhovor reagující na text O. K. Výzva k naději (O divadle 1987, č. 2), připravil Sergej Machonin. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 128–135.

1989

Brněnská *Střední Evropa*, 1989, č. 12, leden, s. 171–172; zh • Referát o druhém čísle brněnské verze časopisu. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 136–137.

Kapesní průvodce (ne)inteligentní ženy po vlastním osudu *Sport* 1, 1989, č. 1, červen, s. 33–35. • Recenze knihy Pavla Tigrida Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu (Toronto, Sixty-Eight Publishers 1988). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 138–141.

Moravo, Moravo... (zpívá se na známou notu) *Střední Evropa*, 1989, č. 13, červenec, s. 120–124; -zh- • Referát o třetím čísle brněnské verze časopisu, zejm. o diskusi Morava ve střední Evropě. • ► *Střední Evropa (brněnská verze)*, 1989, č. 4–5, září, s. 19–23; -zh- ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 142–146.

Komu tleskáme *Sport* 1, 1989, č. 3, září, s. 31–32. • Článek o zdánlivých změnách v oficiální nakladatelské politice. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 147–149.

1990

Z antikvariátu do Střední Evropy *Lidová demokracie* 46, 1990, č. 65, 17. 3., s. 5. • Rozhovor, připravil Vlastimil Ježek. •

Židovsko-katolický spor o Osvětim na stranách tisku *Střední Evropa* 6, 1990, č. 14, s. 57–59; zh • Zpráva o založení karmelitánského kláštera na místě osvětimských plynových komor (v červnu 1984) a o konfliktu mezi katolickou církví a světovými židovskými organizacemi, který probíhal v roce 1989. •

Smysl pro dobrodružství mají malá nakladatelství *Literární noviny* 1, 1990, č. 18, 2. 8., s. 13. • Rozhovor s Erikou Abrams o jejích zkušenostech s vydáváním českých knih ve Francii. •

1991

Církev a stát, církev a dějiny (Rozhovor P. Václava Malého se Střední Evropou) *Střední Evropa* 7, 1991/92, č. 18, únor 1991, s. 89–101. • Otázky kladli Luděk Bednář, Z. H. a Josef Mlejnek. •

Poznámka k polemice... *Revolver Revue*, 1991, č. 15, březen, s. 116–117. • Článek o J. H. Krchovském; publikováno v rámci bloku J. H. Krchovský: Poezie (s. 107–117). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 54–55.

Na setkání několika našich spisovatelů... *Literární noviny* 2, 1991, č. 52, 27. 12., s. 4. • Odpověď v anketě o podobě LtN, které budou od ledna 1992 vycházet jako samostatný týdeník: „Na setkání několika našich spisovatelů s francouzským publikem vyslovil československý diplomat thesi, že máme sice Evropu co dohánět v ekonomice, politice a nevíme v čem ještě, ale v kultuře že jsme napřed. Francouzské publikum to přijalo zdvořile, což je obvyklé a pro nás bezvýznamné: znepokojující je, že u československých spisovatelů to taky prošlo bez odporu. Ztratili jsme už sebezáchovný pud? Chybí nám vědomí, že to, co naši kulturu ohrožuje, je především nedostatek kontaktu s tím, co se na Západě za posledních 40 let vymyslelo a promyslelo? Uzavřená kultura se sama ze sebe nevyživí a uzavřenou zůstane, bude-li si o sobě myslet, že je napřed. Nemá-li být jen jakýmsi národním folklorem, je jí zapotřebí, aby se konfrontovala s kulturou Západu, a to bude možné, jen budeme-li ji poznávat. LtN zajisté nebudou chtít být literárními jen v tom užším slova smyslu. Přeju jim, aby do našeho kulturního prostředí vnášely nejlepší myšlenkové výkony ze světa: informacemi o nich, recenzemi, ukázkami a podobně.“ •

Viz: 1987

1992

Préface *Ivan Blatný: Le Passant Traduit du tchèque par Erika Abrams*. Paris, La Différence 1992, s. 7–22. • Esej o tvorbě Ivana Blatného. • ► *Respekt* 5, 1994, č. 21, 23. 5., s. 15 (zkráceno s titulem Pomocná škola Bixley [Zápas Ivana Blatného o obnovu paměti]). ► *Kritická Příloha Revolver Revue*, 1996, č. 6, prosinec, s. 59–68 (v úplnosti s titulem Kolemjdoucí). ► *Metre*, 2002, č. 12, Autumn, s. 171–184 (do angličtiny přeložil Justin Quinn s titulem Passer-By). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 58–70.

Philippe Bénétou: O komunistickém pokažení řeči *Střední Evropa* 7, 1991/92, č. 22, únor 1992, s. 21–22; -zh- • Překlad eseje z francouzštiny. •

K výstavě Davida Němce *Metropolitan* 2, 1992, č. 41, 27. 2., s. 15. • Úvodní slovo na vernisáži výstavy asambláží a maleb D. N. Patláky ve Výstavní síni Fórum dne 20. 2. 1992. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 56–57.

Pierre Kende: Jaká je alternativa k národnímu státu? *Střední Evropa* 7, 1991/92, č. 23, květen 1992, s. 20–25; -zh- • Překlad eseje z francouzštiny (Quelle alternative à l'État-nation?, in *Esprit*, 1991, říjen). •

Jugoslávské dědictví *Střední Evropa* 8, 1992/93, č. 25, listopad 1992, s. 59–71. • Rozhovor s Viktorem Blažičem, připravili Z. H., Luděk Bednář, Josef Mlejnek, přel. Teodor Marjanovič. •

Dámy a pánové! *Literární noviny* 3, 1992, č. 47, 26. 11., s. 7. • Úvodní slovo na vernisáži výstavy grafik Viktora Karlíka Kanály v Divadle Na zábradlí dne 5. 10. 1992. • ► *Viktor Karlík: Katalog Galerie Klatovy/Klenová 2001*, s. 42–49 (s titulem Kanály). ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 71–73.

1993

Tvář – výběr textů Střední Evropa 8, 1992/93, č. 28, březen 1993, s. 109–128; -zh- • Tematický blok o časopisu vycházejícím v letech 1964–1965 a 1968–1969. Sestává z H.ova úvodu Naše revue... (s. 109), dokumentu Výtah z protokolu (s. 110–116), jenž zachycuje jednání ÚV SČSS z 18. 4. 1968 o obnovení časopisu a jež k otisku připravil bývalý šéfredaktor *Tváře* Jan Nedvěd, a dvou statí publikovaných v původním časopisu (Václav Havel: Český úděl?, s. 117–120, otištěno v č. 2/1969; Emanuel Mandler: Viníci toho světa, s. 121–128, otištěno v č. 5/1969). •

Naše revue... *Střední Evropa* 8, 1992/93, č. 28, březen 1993, s. 109; -zh- • Úvod k tematickému bloku *Tvář – výběr textů* (s. 110–128). •

Rozhovor s Janem Nedvědem o *Tváři Střední Evropa* 8, 1992/93, č. 29, březen 1993, s. 133–145; roč. 9, 1993, č. 30, květen, s. 92–102; spoluautor Andrej Stankovič. • Interview s bývalým šéfredaktorem časopisu. •

O nacionální bezohlednosti *Respekt* 4, 1993, č. 16, 26. 4., s. 22–23. • Recenze knihy Kurta Langera *Dny strachu* (přel. Milan Kubes, Praha, Institut pro středoevropskou kulturu a politiku 1992). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 150–152.

Sedm Revolver Revue, 1993, č. 24, prosinec, s. 191. • Úvodní poznámka k výběru z cyklu kreseb Alfreda Kubina *Rauhacht* a z jeho autobiografie (přel. F. Holešovský) na s. 189–205; rubrika *Sedm*. •

Revue, o níž se (bohužel) moc neví *Lidová demokracie* 49, 1993, č. 281, 3. 12., s. 9. • Rozhovor o časopisu *Střední Evropa*, připravil Marek Pokorný. •

Viz: 1987, 1987

1994

Ediční poznámka *Ivan Blatný: Pomocná škola Bixley* Edičně připravili Zbyněk Hejda, Vratislav Färber a Antonín Petruželka. Praha, Torst 1994 (Edice poezie; 1), s. 161–165; spoluautoři Vratislav Färber a Antonín Petruželka. • V tiráži uvedeno: „Edičně připravili Zbyněk Hejda, Vratislav Färber a Antonín Petruželka. Ediční poznámku napsal Antonín Petruželka.“ Na s. 166–169 Přehled provedených oprav a nejistých čtení (nepodepsáno). •

Byli moji přátelé (s Jiřinou Haukovou hovoří Zbyněk Hejda a Terezie Pokorná) *Revolver Revue*, 1994, č. 25, duben, s. 155–161. • Rozhovor o životě J. H., jejích básních a přátelích; rubrika RR interview. •

Pátrání zůstalo bezvýsledné *Revolver Revue*, 1994, č. 27, listopad, s. 266–267. • Esej o fotografovi Jiřím Severovi; publikováno v rámci bloku Jiří Sever: Pátrání zůstalo bezvýsledné (s. 265–283). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 74–76.

Viz: 1982, 1992

1995

Vise Milana Jungmanna *Střední Evropa* 11, 1995, č. 47, únor, příl. s. VII–VIII. • Reakce na přednášku M. J. Nezávislá literatura – vize a skutečnost (LtN č. 49 z 8. 12. 1994). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 153–154.

Přežil jsem Treblinku *Střední Evropa* 11, 1995, č. 48, březen, s. 105–119; spoluautor Adam Drda. • Interview s Richardem Glazarem, autorem knihy Treblinka, slovo jak z dětské říkanky (Praha, Torst 1994). •

Zrada, myslím, má platnost pořád... *Revolver Revue*, 1995, č. 28, květen, s. 174–175. • Odpověď-rozhovor v anketě Petrušky Šustrové O hrdinství a jeho dobách (s. 169–191). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 155–157.

Viz: 1965, 1968, 1969

1996

Pojmenovat co nejpřesněji *Proglas* 7, 1996, č. 3, s. 45–47. • Rozhovor, připravil Vratislav Färber. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 163–169.

Dětinství mého věku mezi Erbenem a Máchou („Jáchymovské koncentráky pouze navázaly na to, co se stalo po pětačtyřicátém,“ říká básník Zbyněk Hejda) *Lidové noviny* 9, 1996, č. 246, 19. 10., příl. Národní, č. 42, s. I–II. • Rozhovor, připravil Josef Mlejnek. • ► *V poli mnoho bylin stojí...* (Svatební košile – Štědrý den – Vrba – Záhořovo lože) [Program k představení v Divadle Dagmar Karlovy Vary (komorní scéna Tosca, premiéra 6. 9. 1997).] Sestavil a otázku Čím je pro vás Erbenova Kytice? českým básníkům a literátům položil Miloš Doležal. Ledeč nad Sázavou/Praha, b. n. 1997, s. 10 (úryvek). • Otištěno v oddílu O Kytici (s. 4–10): „Jak jste začínal vnímat poezii? – Musím připomenout svou matku, která znala nazpaměť obrovskou spoustu veršů, a to až do své smrti v dvaadevadesáti letech. Uměla skoro celou Kytici. Od útlého dětství jsem slýchal Erbenovy verše, aniž jsem věděl, že nějaký Erben vůbec existuje.“ • ► 2. vyd. programu, Praha, b. n. 2003, s. 12.

Viz: 1992

1997

O Dlážděné, lupičích a kocourovi *Revolver Revue*, 1997, č. 33, leden, s. 185–194. • Rozhovor, připravila Zuzana Dětáková; datováno červenec–září 1996; publikováno v rámci bloku Antikváři (s. 163–194). Foto Z. H. Bohumír Slavík. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 170–182.

Na nic se nepamatuji přesně... *Revolver Revue*, 1997, č. 33, leden, s. 337. • Vzpomínka na činnost ve Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných; publikováno v rámci bloku VONS (s. 325–351): „Na nic se nepamatuji přesně. Například si živě pamatuji emocionálně na případ na Kunětické hoře. Nějaká mládež si projektovala koncert, který snad byl dokonce povolený. Když to mělo začít, přijeli policajti a začali jim koncert zakazovat, vyhánět je a nějaké mladíky strčili do vozu. Pak se ovšem jiní, vzpomínám si, že mezi nimi byla dívka, dožadovali propuštění těch zatčených, dokonce se položili na cestu, aby policejní auto nemohlo odjet. Pak byli ti mladí lidé obviněni a souzeni pro výtržnost nebo pro napadení veřejného činitele. Nevím, proč mi v paměti utkvěl právě tenhle případ, vůbec jsem ty lidi neznal, snad kvůli té Kunětické hoře. ¶ Pak si pamatuji případy lidí, které jsem znal – třeba Rudolfa Battěka. Teď jsem to nedávno viděl v televizi a uvědomil jsem si, že si to všechno pamatuji, včetně incidentu s čepicí. Hrozně mě překvapilo, že člověk, který ten incident zařídil, byl po roce 89 povýšen na majora a slouží u policie dál. Trochu mi to vzalo dech. ¶ Pak se trochu pamatuji na Augustina Navrátila, ale spíš se z té doby pamatuji na diskuse mezi Petrem Uhlem a Václavem Bendou. Vyvstal problém – Václav Benda byl v té době přesvědčen, že v národě je většina věřících katolíků, a Petr Uhl proti tomu ostře vystupoval. Šlo o to, jaká bude formulace ve sdělení, zůstane-li tam ta ‚většina‘, nebo ne. Pak se snad dohodlo, že tam ‚většina‘ nezůstane, protože to nebylo průkazné. Ale tohle si pamatuji skoro víc než samotný Navrátilův případ.“ •

V knize vydané koncem osmdesátých let... *Prostor*, 1997, č. 33, březen, s. 67–68. • Odpověď v anketě Účtování s minulostí – výzva k spravedlnosti (s. 65–82); rubrika Konfrontace. Dalšími respondenty Jiří Stránský (Dluhy, účty, splátky, s. 65–67), Václav Klaus (Vyrovňávání se s vlastní minulostí..., s. 69–70), Petr Pithart (Na víc nemáme, s. 71–73), Alena Hromádková (Základní společenskou..., s. 73–76), Jan Ruml (Nemyslím, že prostor..., s. 76–78) a Mojmír Grygar (Kolik příležitostí má spravedlnost?, s. 78–82). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 268.

Nemyslím, že čtenář by se bez mých veršů neobešel (se Zbyňkem Hejdou hovoří Antonín Petruželka) *Revolver Revue*, 1997, č. 35, září, s. 107–139. • Datováno zima 1996 až jaro 1997; rubrika RR interview. Foto Z. H. Karel Cudlín. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 183–224.

Viz: 1979, 1996

1998

Antisemitský škvár *Babylon 7*, 1997/98, č. 6, 26. 4. 1998, s. 6. • Článek o uvedení filmu Františka Čápa Jan Cimbury na ČT 1 dne 19. 4. 1998. • ► *Roš chodeš 60*, 1998, č. 6, červen, s. 14. ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 158–159.

Nejzajímavější kniha roku 1997 *Lidové noviny* 11, 1998, č. 2, 3. 1., příl. Nedělní LN, s. IV. ● Odpověď v anketě: „1. Jiří H. Krchovský: Noci, po nichž nepřichází ráno a Leda s labutí (obojí Host). 2. Celý ročník Kritické Přílohy RR. 3. Ivan M. Jirous: Magorův zápisník (Torst). 4. Martin Buber: Problém člověka (Kalich).“ ●

1999

Karlíkovo Centrum periferie *Babylon* 8, 1998/99, č. 4, 21. 3. 1999, Literární a výtvarná příloha č. 1/1999, s. III. ● Úvodní slovo na vernisáži výstavy obrazů v Galerii Litera na Karlínském náměstí dne 7. 1. 1999. ● ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 77–79.

„Můj život patří umění“ (Otokar Březina: 70. výročí úmrtí) *Lidové noviny* 12, 1999, č. 72, 26. 3., s. 11. ● Medailon. Pojednáno zvl. o knize Jakuba Demla Mé svědectví o Otokaru Březinovi. ●

Čtenář Mladého hlasatele (Kádrový profil Zbyňka Hejdy) *Babylon* 8, 1998/99, č. 6, 31. 5. 1999, Literární a výtvarná příloha č. 2/1999, s. I–II. ● Rozhovor, připravil Petr Placák. ● ► *Petr Placák: Kádrový dotazník* Praha, Babylon 2001, s. 105–119 (rozšířeno s titulem Čtenář Mladého hlasatele [Kádrový dotazník Zbyňka Hejdy]). ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 225–237 (ve verzi 1999). ► *Babylon* 22, 2013, č. 4, 29. 11., Literární a výtvarná příloha, s. V (úryvek s titulem Čtenář Mladého hlasatele).

Výstava výtvarníků Skupiny 42 *Kritická Příloha Revolver Revue*, 1999, č. 14, červen, s. 13–16. ● Článek o výstavě v GHMP v Městské knihovně a o publikaci Evy Petrové a kol. Skupina 42 (Praha, Akropolis ve spolupráci s GHMP 1998). ● ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 80–85.

Moje první setkání... *Revolver Revue*, 1999, č. 41, září, s. 189–190. ● Vzpomínka na Ladislava Dvořáka; publikováno v rámci bloku „...a nedal se k těm, kterým jde o jiné výhry“ (ed. Robert Krumphanzl, s. 175–234). ● ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 238–239.

Nejlepší knihy roku 1999 *Lidové noviny* 12, 1999, č. 303, 30. 12., s. 18. ● Odpověď v anketě o nejlepší českou a do češtiny přeloženou knihu a o „knihu tisíciletí“: „1. Josef Váchal: Zapáliv si cigáro Operas... (Výbor z korespondence, Paseka 1999). 2. René Girard: Obětní beránek. 3. Nevím.“ ●

2000

Viktor Karlík to s grafikou zkoušel už před léty... *Viktor Karlík: Linolea (Album)* Úvod Zbyněk Hejda. Praha, vydal vlastním nákladem autor v počtu 27 alb, listopad 2000. ● Úvodní slovo k albu 11 linoleí. ● ► *Revolver Revue*, 2001, č. 45, leden, s. 26–27 (s incipitem S grafikou to Viktor Karlík zkoušel už před léty...). ● Publikováno v rámci bloku Viktor Karlík: Linolea (s. 25–52). ● ► *Viktor Karlík: Katalog Galerie Klatovy/Klenová* 2001, s. 98–104. ► Součást textu *Grafiky Viktora Karlíka* (viz 2004).

Pravda v umění *Lidové noviny* 13, 2000, č. 28, 3. 2., s. 18. • Vzpomínka na Jana Lopatku u příležitosti jeho nedožitých šedesátin. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 240–241. ► *Jan Lopatka 1940–1993* Eds. Edita Onuferová a Terezie Pokorná. Praha, Revolver Revue 2017, s. 242–243.

Deux écrivains tchèques à Grenoble: Jachym Topol et Zbynek Hejda *Essais sur le discours de l'Europe éclatée*, 2000, č. 16, s. 183–191. • Ze záznamu debaty 23. 11. 1999 v Městské knihovně Grenoble-střed. • ► Česky upraveno pod názvem Na jedné straně člověk ví, že je básníkem, na druhé straně cítí, že je to velmi velmi nejisté (Z besedy v Grenoblu) *Revolver Revue* 25, 2010, č. 78, jaro, s. 85–87.

La première fois à Petrkov – Poprvé v Petrkově *Essais sur le discours de l'Europe éclatée*, 2000, č. 16, s. 194–195. • Vzpomínka na návštěvu u Bohuslava Reynka v roce 1960. • ► Česky revidováno pod názvem Poprvé v Petrkově *Revolver Revue* 25, 2010, č. 78, jaro, s. 89–90.

Knihy roku 2000 *Lidové noviny* 13, 2000, č. 300, 28. 12., s. 16. • Odpověď v anketě o nejlepší českou a nečeskou knihu: „1. – [Tj. autor nikoho nejmenuje.] 2. Primo Levi: Príměří.“

•

2001

Udělení Ceny Revolver Revue... *15 let Revolver Revue* Uspořádala Tamara Hořejší. Praha, Sdružení na podporu vydávání časopisů 2001 (Edice RR; 9), s. 19. • Odpověď v anketě na otázku Co pro Vás znamená Cena RR?: „Udělení Ceny Revolver Revue bylo pro mě velmi povzbudivé, protože jsem si uvědomil, že mou poesií může být oslovena vzdálená mladá generace.“ •

Na Revolver Revue se mi líbí... *15 let Revolver Revue* Uspořádala Tamara Hořejší. Praha, Sdružení na podporu vydávání časopisů 2001 (Edice RR; 9), s. 72. • Odpověď v anketě na otázku Jaký je váš vztah k RR? (ed. T. H. a Zuzana Dětáková): „Na Revolver Revue se mi líbí její jednostrannost, to znamená, že se soustřeďuje na víceméně okrajové věci – na ty, které hlavní proud pomíjí. (Ale to neznamená, že se mi líbí všechno, co se v ní objevuje.) Zvláště pozoruhodná mi připadá Kritická Příloha; je to u nás jediná skutečně kritická revue ve vlastním smyslu toho slova, tj. nezávislá.“ •

Pro všechny blízké to byl Nikolaj *Lidové noviny* 14, 2001, č. 162, 14. 7., s. 22. • Nekrolog za Andrejem Stankovičem (22. 6. 1940 – 12. 7. 2001). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 242–244.

Básnická pozůstalost Ivana Blatného *Revolver Revue*, 2001, č. 47, září, s. 275–278; spoluautoři Vratislav Färber a Antonín Petruželka. • Zpráva editorů o básnické pozůstalosti I. B. uložené v LA PNP; publikováno v rámci bloku Ivan Blatný – pozůstalost (s. 273–311). Foto I. B. archiv. •

Ivan Blatný: Básně z Pomocné školy Bixley II *Revolver Revue*, 2001, č. 47, září, s. 279–305; spolueditoři Vratislav Färber a Antonín Petruželka. • Edice textů z pozůstalosti I. B. uložené v LA PNP; publikováno v rámci bloku Ivan Blatný – pozůstalost (s. 273–311). •

Čteme jakýsi deník, svědectví o jeho životě (o literární pozůstalosti Ivana Blatného se Zbyňkem Hejdou hovoří Adam Drda) *Revolver Revue*, 2001, č. 47, září, s. 306–311. • Rozhovor; datováno Praha, březen/duben 2001; publikováno v rámci bloku Ivan Blatný – pozůstalost (s. 273–311). • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 86–93.

Viz: 1979, 1992, 1999, 2000

2002

Viz: 1992

2003

Viz: 1996

2004

Grafiky Viktora Karlíka *Viktor Karlík: Černé práce / Black Works (Linolea 2000–2004)* Praha, Společnost pro Revolver Revue 2004, s. 47–52. • Esej; datováno podzim 2000 (viz Viktor Karlík to s grafikou zkoušel už před léty..., 2000), jaro 2004. • ► *Kritiky a glosy* (2012), s. 94–97.

Blázen jsem ve své vsi (Se Zbyňkem Hejdou o jazyku poezie, smrti a Jakubu Demlovi) *Respekt* 15, 2004, č. 35, 23. 8., s. 16. • Rozhovor o morální stránce básnické tvorby, mj. též o E. Bondym a V. Nezvalovi, připravil Jan Mazanec. •

2005

Tak snad to není kniha jen o houbách *Mladá fronta Dnes* 16, 2005, č. 30, 5. 2., příl. Kávárna, s. E/I a E/III. • Rozhovor o deníku z let 1960–1962 *Cesta k Cerekvi* (Praha, Triáda 2004), připravil Josef Mlejnek. • ► *Dobré dílo, špatná doba (Sborník příspěvků z konference Křesťanská univerzita Josefa Floriana a Literatura a totalita. Rozhovory s Gabrielem Florianem, Zbyňkem Hejdou, Danielem a Jiřím Reynkovými a Andrejem Stankovičem)* Uspořádali a ediční poznámku (s. 170–171) napsali Zina Zborovská a Josef Mlejnek. Havlíčkův Brod, Edice Vysočiny/Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod/Nakladatelství Hejkal 2006, s. 107–121 (rozšířeno s titulem *Cesty k Cerekvi [Rozhovor se Zbyňkem Hejdou]*).

Tam, kde se v umění lže, tam to přestává být umění *Revolver Revue*, 2005, č. 58, březen, s. 222–229. • Debata se Z. H. v pařížském Českém centru dne 6. 12. 2004, kterou vedl Xavier Galmiche, připravil Jean-Gaspard Páleníček. •

Český básník v Irsku *Reflex* 16, 2005, č. 19, 12. 5., s. 65. • Rozhovor o vydání sb. *Pobyt v sanatoriu v angličtině*, připravil Stanislav Škoda. •

2006

Mně je zima, já si jdu vzít svetr *těžkořict* 2, 2006, č. 10, 17. 10., s. 4, 6–12. ● Rozhovor; připravili Soňa Pokorná, Marek Kvapil, Jakub Kovařík. ●

Viz: 2005

2007

Milá paní Wernischová... *Václav Cílek: Borgesův svět* Ilustrace Helena Wernischová. Praha, Dokořán 2007, s. 209–211. ● Dopis z 20. 7. 1967 (s dodatkem o den později) adresovaný ilustrátorce knihy. Zařazen jako 3. list v oddíle II. Život a dopisy v bloku Helena Wernischová – oblouk života a doby (s. 207–218). ●

„Jestlipak Bůh mi věčnost nastaví“ (se Zbyňkem Hejdou o shánění knih, nádherném běhu v nehybných snech, Lazebníkovi i Jindřichu Chalupeckém, ale ne o Kainarovi) *Souvislosti* 18, 2007, č. 1, s. 65–81. ● Rozhovor, připravil Petr Šrámek; datováno březen–duben 2007. ●

Jakmile jsem přečetl Demlovo Zapomenuté světlo, tak jsem byl definitivně zajat Demlem *těžkořict* 3, 2007, č. 13, 16. 4., s. 38–39. ● Záznam z přednášky zřejmě na Pedagogickém ústavu Brno. Otištěno s nadtitulkem „Nesoustavné poznámky z přednášky Zbyněk Hejda... O poezii (videozáznam). Vybrala a připravila Soňa Pokorná.“ ●

Všechno nejlepší, Petruško (Petrušce Šustrové k šedesátinám) *Lidové noviny* 20, 2007, č. 115, 18. 5., s. 11. ● Blahopřání: „Blíže jsem se s Petruškou Šustrovou seznámil díky VONS. Jednu dobu jsme společně působili v ediční komisi. Psali jsme tzv. sdělení, tj. zprávy o jednotlivých případech nespravedlivě stíhaných lidí. Byli jsme čtyři, ale díky Petruščině neobyčejné stylistické pohotovosti jsme my zbylí tři měli na konečné versi zpráv pramou účast. Setkávali jsme se jednou týdně, když jsme skončili práci, odebrali jsme se k Petrušce do Kolínské ulice a tam jsme strávili zbývající večer a část noci, myslím, že dosti plodnými rozhovory. Na přátelské ovzduší těch večerů vzpomínám s velkou nostalgií. V té době jsme se s Petruškou sblížili a myslím, že se mezi námi vytvořilo hluboké přátelství. Dnes už se vídáme zřídkakdy. Ale s potěšením se s ní setkávám při četbě jejích článků, či když slyším její hlas z rádia. Přeju jí hodně dobrého do dalších let.“ Dalšími příspěvateli Jan Ruml, Jaromír Štětina, Petr Uhl a Václav Havel. ●

A. Hohenstein... *RR událost sezóny 2006/07* Uspořádaly Terezie Pokorná a Edita Beníšková. Zvláštní příloha *Revolver Revue* č. 69, listopad 2007, s. 11. ● Odpověď v anketě: „A. Hohenstein: Warthegau. Deník z let 1941–1942. Přestože porušuji jednu podmínku ankety, rozhoduji se pro tuto knihu, která mě z knih, které jsem v poslední době četl, zajímala nejvíce.“ ●

2008

Nejcitlivější místo režimu (Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných /VONS/ pohledem svých členů) K vydání připravili Petr Blažek a Jaroslav Pažout. Praha, Pulchra 2008, 144

stran. • Záznam z diskusního vzpomínkového setkání 19. 10. 2007 v pražském bytě rodiny Bendovy. Z. H. mluví v krátkých vstupech na s. 45, 58, 60 a 62, a je zmiňován v replikách ostatních na s. 30, 32, 34 a 44. •

A. Stankovič... *RR událost sezóny 2007/08* Uspořádaly Terezie Pokorná a Edita Beníšková. Zvláštní příloha *Revolver Revue* č. 73, prosinec 2008, s. 28. • Odpověď v anketě: „A. Stankovič: Co dělat, když Kolja vítězí.“ •

Kniha roku 2008 *Lidové noviny* 21, 2008, č. 296, 18. 12., s. 21. • Odpověď v anketě: „A. Stankovič: Co dělat, když Kolja vítězí (Triáda a *Revolver Revue*).“ •

2009

Kniha roku 2009 *Lidové noviny* 22, 2009, č. 295, 19. 12., s. 25. • Odpověď v anketě: „Ivan Matoušek: Oslava (RR).“ •

LITERATURA

Fiedor, Jiří: *A tady všude muziky je plno* Česká televize, Redakce aktuální publicistiky ředitelství zpravodajství 2009, 26 minut. • TV dokument z cyklu *Neznámí hrdinové – Pohnuté osudy*. V pořadu vystupují Ivan M. Jirous, Dana Němcová, Karel Štindl, J. H. Krchovský, Jan Nedvěd, Petruška Šustrová, Viktor Karlík. •

2010

O vzniku Československé republiky, Mnichově, protektorátu, komunismu, Tváři a o lhaní v poesii (Z besedy v Paříži) *Revolver Revue* 25, 2010, č. 78, jaro, s. 91–95. • Ze záznamu debaty 10. 12. 2008 v pařížském Českém centru; připravil Jean-Gaspard Páleníček. •

Zvykl jsem si i na výslechy StB *Mladá fronta Dnes* 21, 2010, č. 61, 13. 3., příl. Víkend, s. 32–33. • Rozhovor u příležitosti 80. narozenin; připravila Alice Horáčková. Doprovazeno texty *A tak tu jsme*, *Sen* (Setřepu mokrý sníh ze zimníku...), oba s. 32. • ► Rozšířená verze pod titulem *Spisovatel Zbyněk Hejda: Dneska se nám estébáci smějou* www.idnes.cz/kavarna 13. 3. 2010.

Strach ze smrti je posedlost *Kulturní magazín UNI* 20, 2010, č. 4, 2. 4., s. 19–21. • Rozhovor u příležitosti 80. narozenin; připravila Anna Irmanovová. Doprovazeno texty *Sen* měl klidný spád a *Blbě...* (oba s. 20). •

Osud Máchova díla po jeho smrti... *Lidové noviny* 23, 2010, č. 264, 13. 11., s. 23, příl. Orientace. • Odpovědi v anketě (nazvané *Tak jsem tě potkal, Ignáci*) na otázky: 1. Zkuste si představit, že Mácha vstane, sejde z Vyšehradu, potká Vás... a Vy mu máte krátce vysvětlit, co se s ním a jeho dílem po jeho smrti stalo, a pak mu šetrně sdělit, kým je Mácha dnes. – „Osud Máchova díla po jeho smrti bylo bezprostřední odmítnutí Máje většinou vlasteneckých spisovatelů. Báseň *Máj* byla pro cíle obrozeneckého vlastenectví nepoužitelná. Nebylo tomu tak, že by jí neporozuměli. Porozuměli jí, ale pro autorovu bezohlednost k užité hodnotě poesie se jim jevila jako škodlivá. Erben, který Máchu považoval

za člověka výstředního, ba skoro nepřičetného, měl ještě jiný důvod k nespokojenosti s Májem. Napsal polemickou báseň Záhořovo lože, kde Vilémovu hrůzu z nicoty věčnosti nahradil Záhořovou spásou. Dnes se k Máchovi hrdě hlásíme. Jenže ten, ke komu se hlásíme, není autor Máje. Viditelným obrazem toho je Myslbekova socha na Petříně: úhledný mladík, čichající k bezu, kolem něhož se na 1. máje schází mládež, která snad z celé básně bere v úvahu jen první čtyři verše. ¶ Jak málo se Máchovu Máji rozumí, ukazuje se na recitování této básně. Herci a jiní, kdo se do toho pouštějí, nerespektují, že většina veršů je v jambickém rytmu a že recituje-li se jambicky, verše zpívají. Tak jsem naposled slyšel Máj v podání E. F. Burianova voicebandu. Ale to už je dávno.“ – 2. A teď mu krátce řekněte, co znamená pro Vás osobně. – „Jako gymnasista jsem objevil a s nadšením přijal Jakobsonovu stať Co je poesie?. Tam Jakobson v souvislosti s myšlenkou, že tématem poesie může být cokoli, píše, že dnes by Mácha některé lyrické básně strčil do šuplíku pro svou soukromou potřebu a vydal by Deník. Tak se stal Deník předmětem mého zájmu. Máj, ten nádherný zpěv, mi objevila až recitace už zmíněného E. F. Burianova souboru.“ – 3. Mohl byste vybrat jeden verš z Máje a doplnit jej veršem vlastním? – „Obraz co bílých měst u vody stopen v klín (Mácha). / A deště času myly, smyly / Obrazy bílých měst a vsí. / Tak tady jsme: několik básníků, co zbyli / A potulující se psi (Zbyněk Hejda).“ • ► www.lidovky.cz/s-machou-bych-si-prosel-putyky-rika-spisovatel-placak-v-ankete-ln-phb-/ln_kultura.asp?c=A101115_165705_ln_kultura_pks 17. 11. 2010. • Odpovědi v anketě (v jejím druhém dílu) nazvané S Máchou bych si prošel putyky, říká spisovatel Placák v anketě LN. •

Viz: 2000

2011

[Dopisy a úryvky] *Helena Wernischová: Rozespalý pošt mistr čas* Praha, Torst 2011, s. 104–127. • V rámci kapitoly (nazvané Zbyněk Hejda) otištěny listy (nebo úryvky z nich) z 30. 6. 1965 (s. 107–108), 3. 7. 1965 (s. 108), 12. 7. 1965 (tamtéž), 20. 7. 1965 (s. 108–109), 21. 7. 1965 (s. 109), 19. 8. 1965 (tamtéž), 22. 9. 1965 (s. 109–110), b. d. (s. 114), b. d. (s. 118–119), 3. 1. 1971 (s. 124, 126). •

Valse mélancolique – Básník Zbyněk Hejda *Vital plus* 5, 2011, č. 1, březen, s. 42–46. • Rozhovor; připravil Jan Bartoš. Doprovazeno texty Všechna slast (s. 45) a Tak jako Jakub Deml zkusím si taky sonet... (s. 46). •

Viz: 1979, 1982, 1987, 1987

2012

Kritiky a glosy Uspořádal, k vydání připravil, ediční poznámku (s. 247–249) a komentáře (s. 251–333) napsal, bibliografii Zbyňka Hejdy (s. 335–354) a jmenný rejstřík (s. 355–379) sestavil Michael Špirit. Praha, Triáda [září] 2012 (Knihy Z. H.; 3), 384 stran. • Výbor prací z let 1964–2004. Přináší v tomto pořadí texty seřazené do oddílů I (Poznámka o Richardu Weinerovi, 1965, s. 11–14; K tematů avantgarda a ideologie, 1966/69, s. 15–21; Jakub Deml: Rodný kraj, 1968, s. 22–26; Kapka rosy tekoucí, 1969, s. 27–29; Tabu v české historiografii, 1969, s. 30–44; Analogon, 1969, s. 45–49; O Jiřím Němcovi znovu, 1979,

s. 50–53; Poznámka k polemice..., 1991, s. 54–55; K výstavě Davida Němce, 1992, s. 56–57; Kolemjdoucí, 1992, s. 58–70; Kanály, 1992, s. 71–73; Pátrání zůstalo bezvýsledné, 1994, s. 74–76; Karlíkovo Centrum periferie, 1999, s. 77–79; Výstava výtvarníků Skupiny 42, 1999, s. 80–85; Čteme jakýsi deník, svědectví o jeho životě, 2001, s. 86–93; Grafiky Viktora Karlíka, 2000/04, s. 94–97), II (Činohra Na zábradlí, s. 101–107; O čtení veršů nahlas, 1966, s. 108–109; Zahradníčkův návrat?, 1968, s. 110–113; Svérázný dějepis, 1968, s. 114–116; Nemocná dívka, 1968, s. 117–118; Umravňovatelé básníků, 1969, s. 119–120; Poznámky k Andreasoivu Českému bloudění, 1987, s. 121–127; K esejistice Otomara Krejčí, 1988, s. 128–135; Brněnská Střední Evropa, 1989, s. 136–137; Kapesní průvodce (ne)inteligentní ženy po vlastním osudu, 1989, s. 138–141; Moravo, Moravo..., 1989, s. 142–146; Komu tleskáme, 1989, s. 147–149; O nacionální bezohlednosti, 1993, s. 150–152; Vise Milana Jungmanna, 1995, s. 153–154; Zrada, myslím, má platnost pořád..., 1995, s. 155–157; Antisemitský škvár, 1998, s. 158–159) a III (Pojmenovat co nejpřesněji, 1996, s. 163–169; O Dlážděné, lupičích a kocourovi, 1996/97, s. 170–182; Nemyslím, že čtenář by se bez mých veršů neobešel, 1996/97, s. 183–224; Čtenář Mladého hlasatele, 1999, s. 225–237; Moje první setkání..., 1999, s. 238–239; Pravda v umění, 2000, s. 240–241; Pro všechny blízké to byl Nikolaj, 2001, s. 242–244). ●

▲ Špirit, Michael: Kritiky a glosy Zbyňka Hejdy *Bubínek Revolver Revue*: www.bubinekrevolveru.cz/kritiky-glosy-zbynka-hejdy, 1. 10. 2012. ● Řeč pronesená při uvedení knihy v knihkupectví Ostrov 26. 9. 2012. ●

▲ Kosáková, Hana: „Chalupeckého posice ve Skupině byla...“ *Echo, Institut pro studium literatury*: www.ipsl.cz, 5. 12. 2012. ► *Echa 2012*. Eds. Eva Jelínková a Michael Špirit. Praha, Institut pro studium literatury 2014, s. 140–141 (e-kniha ve formátech EPUB, MOBI a PDF).

▲ Kniha roku 2012 *Lidové noviny* 25, 2012, č. 293, 15. 12., mimořádné vydání přílohy Orientace. ● Kritiky a glosy jmenovali: Miloš Doležal („První svazek sebraných spisů básníka a historika. Sevřený celek, neúhybné postoje a polemiky s ostrými hranami. Rozvažování slov, trefných a pádných“, s. III/23), Petr Onufer („Hejdovo kritické psaní se vyznačuje týmiž kvalitami jako Hejdova poezie: znovu a znovu se dotýká základních témat, je úsporné, sevřené, vyhrocené a vždy nabízí osobní ručení“, s. IX/29), Jáchym Topol („Průzračné, neokázalé, o to víc zasahující texty, věnované literatuře, době a vlastní tvorbě“, s. XI/31) a Petr Turek („V dnešní mnohomluvné době kniha vzácně střídá, slovo vážené a přesné“). ●

▲ Drda, Adam: Nebásnické dílo Zbyňka Hejdy *Babylon* 22, 2013, č. 1, 20. 5., s. 7.

▲ Šlajchrt, Viktor: Jasná slova proti lžím, iluzím a kýčům *Bubínek Revolver Revue*: www.bubinekrevolveru.cz/jasna-slova-proti-lzim-iluzim-kycum, 6. 6. 2013. ► *Revolver Revue* 28, 2013, č. 92, září, s. 215–218.

▲ Pšenička, Martin: Kritiky a glosy Zbyňka Hejdy *Slovo a smysl* 10, 2013, č. 19, s. 156–159.

▲ Hanuš, Jiří: Zápas o výstižné slovo... *Kontexty* 6 (25), 2014, č. 1, s. 96–97.

2013

V umění se žádná daň císaři platit nemusí *Kontexty* 5 (24), 2013, č. 1, s. 70–77. ● Rozhovor; připravil Josef Mlejnek. ●

Se čtením poezie jsem nezačal... *Kontexty* 5 (24), 2013, č. 1, s. 84–87. • Příspěvek do rubriky Básníci čtou básníky. Doprovazeno básněmi Jiřího Koláře Kamenné září, Richarda Weinera Mnoho nocí a Andreje Stankoviče Okolo Súče. Připravila Lucie Tučková. •

Viz: 1999

LITERATURA

RR: Zemřel Zbyněk Hejda *Bubínek Revolver Revue*: www.bubinekrevolveru.cz/zemrel-zbynek-hejda, 16. 11. 2013.

Petráček, Zbyněk: Autority mizí *Lidové noviny* 26, 2013, č. 268, 18. 11., s. 1. • Též o úmrtí Tomáše Pěkného. •

Peňás, Jiří: Básník na konci podzimu *Lidové noviny* 26, 2013, č. 268, 18. 11., s. 9.

Šustrová, Petruška: Podzimní smrt (V sobotu zemřel básník Zbyněk Hejda, jehož hlas byl v literatuře výrazný a nezaměnitelný) *Lidové noviny* 26, 2013, č. 269, 19. 11., s. 11.

Mlejnek, Josef: Zemřel básník, který nesnášel lepkavé dvojsmysly *Mladá fronta Dnes* 24, 2013, č. 268, 18. 11., s. A12.

Kubíčková, Klára: Melancholickým trojkrokem ke hřbitovní zdi *Mladá fronta Dnes* 24, 2013, č. 268, 18. 11., s. A12.

Med, Jaroslav: Za Zbyňkem Hejdou *Katolický týdeník* 24, 2013, č. 47, 19.–25. 11., příl. Perspektivy, č. 23, s. II.

Doležal, Bohumil: Život a doba Zbyňka Hejdy *Bubínek Revolver Revue*: www.bubinekrevolveru.cz/za-zbynkem-hejdou-bohumil-dolezal-michael-spirit-nepublikovany-rozhovor, 21. 11. 2013.

Špirit, Michael: Za Zbyňkem Hejdou *Bubínek Revolver Revue*: www.bubinekrevolveru.cz/za-zbynkem-hejdou-bohumil-dolezal-michael-spirit-nepublikovany-rozhovor, 21. 11. 2013.

kat [= Kateřina Kadlecová]: Zbyněk Hejda (2. 2. 1930 – 16. 11. 2013) *Reflex* 24, 2013, č. 47, 21. 11., s. 8–9.

Šlajchrt, Viktor: Za Zbyňkem Hejdou *Respekt* 24, 2013, č. 48, 25. 11., s. 61.

Heinrichová, Wanda: Vzpomínka na Zbyňka Hejdu *Tvar* 24, 2013, č. 20, 28. 11., s. 13.

Drda, Adam: Umění ať zní vlastním, nelibivým hlasem (K úmrtí Zbyňka Hejdy) *Babylon* 22, 2013, č. 4, 29. 11., Literární a výtvarná příloha, s. IV.

Doležal, Miloš: Slunko rýžuje prach skulinami (Ke vztahu Zbyňka Hejdy a Vysočiny, jejímž „srdcem je srdce zvonu v Horní Vsi“) *Babylon* 22, 2013, č. 4, 29. 11., Literární a výtvarná příloha, s. IV. ► *Miloš Doležal: Za* Ed. Lucie Tučková. Praha, Torst 2017, s. 52–56.

Bartoň, David: Být sám *Babylon* 22, 2013, č. 4, 29. 11., Literární a výtvarná příloha, s. IV.

Šlajchrt, Viktor: Tajný věhlas Zbyňka Hejdy *Lidové noviny* 26, 2013, č. 291, 14. 12., příl. Kniha roku 2013, s. 23.

Mlejnek, Josef: Za Zbyňkem Hejdou (2. února 1930 – 16. listopadu 2013) *Kontexty* 5 (24), 2013, č. 6, s. 58–60.

2014

Zažil jsem ještě „břicho Paříže“ (se Zbyňkem Hejdou hovoří Jean-Gaspard Páleníček) *Revolver Revue* 29, 2014, č. 94, březen, s. 189–202. • Rozhovor; datováno 21.–22. 8. 2003, Horní Ves. • ► *RR rozhovory* K vydání připravily Terezie Pokorná a Edita Onuferová. Praha, *Revolver Revue* 2016, s. 646–659.

LITERATURA

Šulc, Jan: Ubývání světa *Host* 30, 2014, č. 1, 24. 1., s. 18. • Též o úmrtí Tomáše Pěkného a Pavla Bobka. •

Chocholatý, Miroslav: Z druhé strany zraku (Brněnská zastavení Zbyňka Hejdy) *Host* 30, 2014, č. 1, 24. 1., s. 4–5.

Pokorná, Terezie: Zbyněk Hejda (2. 2. 1930 – 16. 11. 2013) *Revolver Revue* 29, 2014, č. 94, březen, s. 171. • Úvod k anketě, v níž spisovatelé odpovídají na otázky o osobním vztahu k dílu Z. H. (s. 171–187), srov. následující záznam. •

[Anketa] *Revolver Revue* 29, 2014, č. 94, březen, s. 171–187. • Odpovídají: Petr Borkovec, Miloš Doležal, Vratislav Färber, Jaroslav Formánek, Petr Hruška, Pavel Kolmačka, Vít Kremlička, J. H. Krchovský, Lubomír Martínek, Ivan Matoušek, Ewald Murrer, Petr Placák, Ladislav Puršl, Martin Ryšavý, Jáchym Topol, Pavel Zajíček, Jaromír Zelenka. Dále přispěl Pavel Petr a (glosou přetištěnou z týdeníku *Reflex* č. 48 z 27. 11. 2003) Jaromír Typlt. •

Hejdová, Suzette: „Pařížankou“ v komunistické Praze *Respekt* 25, 2014, č. 51–52, 15. 12., s. 117–121. • Rozhovor, připravil Jaroslav Formánek. •

2015

LITERATURA

Tučková, Lucie: Až budou schnout ořechy... (Tři přátelé z Vysočiny) *Xantypa* 21, 2015, č. [10], 29. 9., s. 71.

2016

Viz: 2014

II. Podpisy publikovaných prohlášení a otevřených dopisů

Prohlášení Charty 77 *Dokumenty Charty 77 (Leden 1977)* [samizdatový sborník], s. 1–7. • 241 podpisů; datováno 1. ledna 1977. • (mj.) ► *Charta 77 (Dokumenty, prohlášení, sdělení, dopisy)* [samizdatový sborník], 1977, s. 1–7. ► *Kniha Charty (Hlasy z domova 1976/77)* Uspořádal Vilém Prečan. Köln, Index 1977, s. 90–95 (signatáři na s. 316–335). ► *Listy 7*, 1977, č. 1, únor, s. 1–4. ► *Charta 77 1977–1989 (Od morální k demokratické revoluci. Dokumentace)* Uspořádal Vilém Prečan. Scheinfeld/Praha/Bratislava, Čs. dokumentační středisko nezávislé literatury ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny ČSAV a nakladatelstvím Archa 1990, s. 9–13. ► *Charta 77: Dokumenty 1977–1989 Sv. 1 (dokumenty 1977–1983)*. Eds. Blanka Císařovská a Vilém Prečan. Praha, Ústav pro soudobé dějiny 2007, s. 1–5 (pod signaturou D1).

297 čs. občanů: Trest smrti je jedna z nejtemnějších skvrn na tváři našeho věku *Informace o Chartě 77* 1, 1978, č. 5, 21. 3. až 21. 4., s. 2–5. • Podpis výzvy adresované FS ČSSR, aby zařadilo otázku zrušení trestu smrti na program svých jednání; datováno 21. 3. 1978. • ► *Listy 8*, 1978, č. 3–4, červenec, s. 70–71.

Pane prezidente... *Informace o Chartě 77* 2, 1979, č. 10, 12. 6. až 4. 7., s. 4–8. • Podpis žádosti o propuštění uvězněných členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a všech ostatních obránců lidských a občanských práv; 251 podpisů; datováno 3. 7. 1979. • ► *Svědectví* 15, 1978/80, č. 59, [první „Pražské číslo“], říjen 1979, s. 416–417. • Otištěno bez podpisů. •

Od 29. května jsou ve vazbě... *Informace o Chartě 77* 2, 1979, č. 11, 5. 7. až 15. 8., s. 6–8. • Podpis výzvy adresované FS ČSSR k zastavení trestního stíhání členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a propuštění ostatních politických vězňů; 197 podpisů. •

Zasíláme Nejvyššímu soudu ČSSR... *Informace o Chartě 77* 2, 1979, mimořádné číslo [prosinec 1979/leden 1980], s. 8–13. • Podpis podnětu Nejvyššímu soudu ČSSR a ČSR k okamžitému osvobození signatářů Charty 77 a členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a dalších politických vězňů v Československu; 767 podpisů; datováno 18. 12. 1979. • ► *Charta 77: Dokumenty 1977–1989 Sv. 1 (dokumenty 1977–1983)*. Eds. Blanka Císařovská a Vilém Prečan. Praha, Ústav pro soudobé dějiny 2007, s. 295–297 (pod signaturou D128 a s titulem Žádost o okamžité osvobození nespravedlivě stíhaných členů VONS a signatářů Charty 77 s podpisy 769 [ověřeno] občanů, zaslaná Nejvyššímu soudu ČSSR).

Prohlášení spoluobčanů *Svědectví* 16, 1980/81, č. 61, červen 1980, s. 61–62. • Podpis protestu proti odnětí čs. státního občanství Pavlu Kohoutovi; 23 podpisů; datováno v Praze 28. 10. 1979. • ► *Listy* 10, 1980, č. 3–4, červenec (Čtení na léto), s. 69–70.

Obracíme se na Vás... *Informace o Chartě 77* 5, 1982, březen, s. 5–6. • Podpis žádosti adresované městskému soudu v Brně o přerušení výkonu trestu Drahomíry Šinoglové; 276 podpisů; datováno 15. 3. 1982. • ► *Listy* 12, 1982, č. 2, květen, s. 82–84.

Pane prezidente... *Informace o Chartě 77* 6, 1983, č. 3, březen, s. 4–5. • Podpis žádosti o propuštění Rudolfa Battěka, Ladislava Lise a Jaromíra Šavrdu z vězení; 237 podpisů; datováno 2. března 1983. •

Vážený pane předsedo... *Obsah*, 1987, duben, s. 2–3. • Podpis otevřeného dopisu 31 českých a slovenských spisovatelů, adresovaného předsedovi české vlády Ladislavu Adamcovi o proklamovaných politických změnách; datováno 28. 3. 1987. • ► *České slovo* 33, 1987, č. 4, duben, s. 4. ► *Obrys* 7, 1987, č. 2, červen, s. 18. ► *Listy* 17, 1987, č. 4, srpen, s. 67–68.

Vážení pánové, ve veřejnosti se opět mluví o tom... *Obsah*, 1987, říjen, 1 s. • Podpis dopisu adresovaného Ústavu pro jazyk český ČSAV; 15 podpisů, datováno 22. 6. 1987. Dopis citován ve zprávě Ludvíka Vaculíka o jednání s ředitelem ÚJČ ČSAV. • ► *Charta 77: Dokumenty 1977–1989 Sv. 2* (dokumenty 1984–1989). Eds. Blanka Císařovská a Vilém Prečan. Praha, Ústav pro soudobé dějiny 2007, s. 889. • Dopis citován v ediční poznámce k dokumentu se signaturou D393 a s titulem Dopis kulturnímu výboru České národní rady, Ministerstvu školství ČSR a odborným institucím se stanoviskem k připravovaným změnám pravidel českého pravopisu (Dokument č. 34/87). •

Prohlášení Výboru na obranu Ivana Jirouse *Revolver Revue*, 1988, č. 11, listopad, s. 449. • Podpis ustavujícího prohlášení a výzvy k veřejnosti, aby usilovala o propuštění I. M. Jirouse, zatčeného v říjnu; 13 podpisů členů Výboru, datováno 10. 11. 1988. • ► *Lidové noviny* 1, 1988, č. 11, listopad, s. 6 (kráceno s titulem Výbor na obranu Ivana Jirouse). ► Reprint celého ročníku LN Lidové noviny 1990.

Výbor solidarity s Ivanem Polanským *Informace o Chartě 77* 11, 1988, č. 20, 29. 11., s. 9–11. • Podpis výzvy adresované státnímu aparátu, aby skoncoval se „stavem justičním zvůle a pošlapávání práva“ a propustil Ivana Polanského na svobodu, nebo uvěznil všechny signatáře výzvy; 92 podpisů nezávislých vydavatelů a publicistů, datováno 12. 10. 1988. •

Pane předsedo vlády! *Lidové noviny* 2, 1989, č. 2, únor, s. 1 a 21–22. • Podpis iniciativy kulturních pracovníků, požadující veřejný dialog o společenských problémech, propuštění Václava Havla a všech neprávem zadržovaných a pravdivé informování veřejnosti o lednových událostech roku 1989. • ► Reprint celého ročníku LN Lidové noviny 1990.

Prohlášení Výboru na obranu Ivana Jirouse *Revolver Revue*, 1989, č. 12, březen, s. 383. • Podpis prohlášení o Jirousově odsouzení v březnu 1989, rekapitulace činnosti I. M. J. a opětovné výzvy k veřejnosti, aby usilovala o Jirousovo propuštění; 10 podpisů členů Výboru, datováno duben 1989. • ► *Vokno*, 1989, č. 15, s. [11–12]. • 9 podpisů členů Výboru, datováno 31. 3. 1989. •

Ostravskému krajskému prokurátorovi *Český deník* 3, 1993, č. 254, 2. 11., s. 3; spoluautoři Zina Freundová, Zbyněk Hejda, Michal Matzenauer, Dana Němcová a Petruška Šustrová. • Podpis dopisu o trestním stíhání Otakara Kracíka. •

Smíření 95 *Český týdeník* 1, 1995, č. 26, 31. 3. – 3. 4., s. 4. • Podpis petice; datováno v Bonnu a Praze 28. 3. 1995. • ► *Respekt* 6, 1995, č. 14, 3.–9. 4., s. 5. • Publikováno bez podpisů, ale s (nepodepsaným) redakčním úvodem o odmítavých reakcích na prohlášení a o skutečnosti, že v českých médiích nebylo dosud publikováno. •

Cesta ke smíření *Český týdeník* 2, 1996, č. 116, 13.–15. 2, s. 4. • Podpis petice o nutnosti změny v česko-německých vztazích; datováno v Praze 8. 2. 1996. • ► *Babylon* 5, 1995/96, č. 4, 14. 2. 1996, s. 2. ► *Lidové noviny* 9, 1996, č. 43, 20. 2., s. 2 (bez podpisů).

Bez strachu z minulosti *Lidové noviny* 11, 1998, č. 230, 1. 10., s. 13. • Podpis petice navazující na Smíření 95; datováno v Praze 29. 9. 1998. •

III. Časopisy s příspěvky Zbyňka Hejda

Vycházel-li časopis (nebo byla-li kniha publikována) mimo Prahu, uvádíme místo vydání. Jestliže kniha (časopis) nevyšla v Česku tiskem, je u data uvedena značka x (= strojopis) nebo xx (= strojopisná edice).

Babylon 7, 1997/98; 8, 1998/99; 22, 2013

Essais sur le discours de l'Europe éclatée (Grenoble) 2000

Kontexty (Brno) 5, 2013

Kritická Příloha *Revolver Revue* 1996; 1999

Kulturní magazín *UNI* 20, 2010

Lidová demokracie 46, 1990; 49, 1993

Lidové noviny 9, 1996; 11, 1998; 12, 1999; 13, 2000; 14, 2001; 20, 2007; 21, 2008; 22, 2009; 23, 2010

Literární noviny 1, 1990; 2, 1991; 3, 1992

Metre (Praha/Dublin/Hull) 2002

Metropolitan 2, 1991

Mladá fronta Dnes 12, 2001; 16, 2005; 21, 2010

O divadle 1988

Proglas (Brno) 7, 1996

Prostor 1997

Reflex 16, 2005

Respekt 4, 1993; 5, 1994; 15, 2004

Revolver Revue 1991; 1993; 1994; 1995; 1997; 1999; 2001; 2005; 25, 2010; 29, 2014

Roš chodeš 60, 1998

Sešity pro mladou literaturu 3, 1968

Souvislosti 2, 1991; 18, 2007

Sport 1989xx

Student 4, 1968

Svědectví (Paris) 16, 1980

Střední Evropa (xx v letech 1984–1989) 1987; 1989; 6, 1990; 7, 1991/92; 8, 1992/93; 9, 1993;
11, 1995
Střední Evropa (brněnská verze) (xx) 1989
těžkoříct (Olomouc) 2, 2006; 3, 2007
Tvář 2, 1965; 3, 1968; [4], 1969
UK (Časopis University Karlovy) 13, 1966
Vital plus 5, 2011
Vokno (xx v letech 1979–1989) 1979

IV. Katalogy, sborníky a knihy jiných autorů s příspěvky Zbyňka Hejda

15 let Revolver Revue (2001)
Blatný Ivan: Le Passant (Paris 1992)
Blatný Ivan: Pomocná škola Bixley (1982xx, 2. vyd. 1994, 3. vyd. 2011)
Cílek Václav: Borgesův svět (2007)
Čtení o Richardu Weinerovi (2017)
Dobré dílo, špatná doba (Havlíčkův Brod 2006)
Jan Lopatka 1940–1993 (2017)
Jirous Ivan M.: Magorův zápisník (1997)
Karlík Viktor: Černé práce / Black Works (2004)
Karlík Viktor: Katalog (2001)
Nedivadlo Ivana Vyskočila (1996)
Nejcitlivější místo režimu (2008)
Němec Jiří: Dopisy z Ruzyně a Nové šance svobody (2011)
Placák Petr: Kádrový dotazník (2001)
Podoby II (1969)
RR událost sezóny 2006/07 (2007)
RR událost sezóny 2007/08 (2008)
RR rozhovory (2016)
Slyšet se navzájem (1966)
Tvář. Výbor z časopisu (1995)
V poli mnoho bylin stojí... (Ledeč nad Sázavou/Praha 1997, 2. vyd. 2003)
Wels Šimon: U „Bernátů“ (1987xx, 2. vyd. 1993, obě s tit. U Bernátů, 3. vyd. 2011)
Wernischová Helena: Rozespálý poštovní čas (2011)
Začalo to Redutou (1964)

V. Předmětový soupis

ABRAMS Erika
BARTOŠEK Karel
BENETKOVÁ Marie
BÉNÉTON Philippe
BENÝŠEK Zdeněk
BLATNÝ Ivan
BLAŽIČ Viktor

BOUNOURE Vincent
BRABEC Jiří
BRABENEC Vratislav
BRETON André
BROUSEK Antonín
BŘEZINA Otokar
BUBER Martin

CLAUDEL Paul
ČÁP František
DEML Jakub
DUBSKÝ Ivan
DVOŘÁK Ladislav
EFFENBERGER Vratislav
FIALA Zdeněk
FRIČ Josef Václav
GIRARD René
GLAZAR Richard
GRAUS František
GROULÍK Karel
HALAS František
HAUKOVÁ Jiřina
HOHENSTEIN Alexander
HYBLER Martin
CHALUPECKÝ Jindřich
CHRAMOSTOVÁ Vlasta
JIROUS Ivan Martin
JIROUSOVÁ Věra
JUNGMANN Milan
KALANDRA Závěš
KALISTA Zdeněk
KARLÍK Viktor
KENDE Pierre
KOCH Milan
KOPECKÝ Milan
KRÁL Petr
KREJČA Otomar
KRCHOVSKÝ J. H.
Kritická Příloha Revolver Revue
KUBĚNA Jiří
KUBIN Alfred
LANGER Kurt
LEVI Primo
LOPATKA Jan
MACEK Josef

MÁCHA Karel Hynek
MALÝ Václav
MATOUŠEK Ivan
NEDVĚD Jan
NĚMEC David
NĚMEC Jiří
NEUBAUER Zdeněk
NEZVAL Vítězslav
NOVÁK Jaroslav
OLIČ Jiří
PÁNEK Fanda
PATOČKA Jan
PAVLÍKOVÁ Marie
PETŘÍČEK Miroslav jr.
POLIŠENSKÝ Josef
Revolver Revue
REYNEK Bohuslav
REZEK Petr
ROTREKL Zdeněk
SEVER Jiří
Skupina 42
STANKOVIČ Andrej
Střední Evropa
ŠMAHEL František
ŠTYRSKÝ Jindřich
ŠUSTROVÁ Petruška
TEIGE Karel
TIGRID Pavel
VÁCHAL Josef
VANČURA Vladislav
VODIČKA Stanislav
VONS
VYSKOČIL Ivan
WEINER Richard
WELS Šimon
WERNISCHOVÁ Helena
ZAHRADNÍČEK Jan